

Steunfonds Laatste Wil

Nederlanders willen een laatstewilmiddel

Diverse onderzoeken hebben bevestigd dat de meerderheid van de Nederlanders het beschikbaar zijn van een humaan werkend laatstewilmiddel wenst, een middel waarmee waardig het eigen levenseinde mag en kan worden geregisseerd.

Gewelddadige vormen van zelfmoord zijn niet alleen inhumaan, maar zij worden ook beschouwd als traumatisch voor nabestaanden en omstanders. De beschikbaarheid van een humaan werkend laatstewilmiddel, maakt het mogelijk om – zonder wettelijk vereiste toetsing vooraf door anderen – daadwerkelijk zelf over het eigen leven te beschikken. Dit doet recht aan de wens tot zelfbeschikking. Een deelnemer aan het onderzoek verwoordt het als volgt: “Als ik zo’n pil in huis had zou het idee dat ik zélf kan bepalen wanneer ik sterf zo’n rust geven, dat het leven er juist dragelijker door wordt. Het geeft mensen controle over hun dood en daarmee over hun leven.”

Veel zaken vragen om debat, inzicht en duidelijkheid

De behoefte aan het zelf beschikken over een humaan werkend laatstewilmiddel roept veel vragen op in de samenleving. Voor een deel van de Nederlanders past het zelfgekozen levenseinde niet in hun maatschappelijke opvattingen of geloof. Ook rijzen vragen met betrekking tot onder andere het risico van oneigenlijk gebruik, druk vanuit de naaste omgeving, een impulsief besluit of wilsonbekwaamheid.

Voor- en tegenstanders discussiëren vanuit betrokkenheid en goede wil, vanuit zorg voor elkaar en voor de samenleving. De discussie over het in eigen regie uitvoeren van het zelfgekozen levenseinde verdient de komende jaren heel veel aandacht. Het gaat om een keuze die alleen in de eigen intieme levenssfeer kan worden besproken en gemaakt. Een keuze waarbij geen beroep wordt gedaan op de samenleving of op collectieve middelen.

Onze missie

Het Steunfonds Laatste Wil heeft als missie het bevorderen en (financieel) ondersteunen van initiatieven gericht op:

- **Het vervullen van de behoefte aan een legaal en humaan werkend laatstewilmiddel, waarmee het zelfverkozen levenseinde volledig in eigen regie kan worden uitgevoerd.**
- **Respect en acceptatie in onze samenleving voor hen die voor deze autonome route kiezen.**

Onze doelstellingen

Het Steunfonds Laatste Wil kent de volgende (statutaire) hoofddoelstellingen:

1. Het bevorderen van de beschikbaarstelling binnen de geldende wettelijke kaders van (een) laatste wil-middel(len) waardoor ontvangers in staat gesteld worden om het zelfstandig gekozen levenseinde eigenstandig geregisseerd ten uitvoer te brengen op een zelf te kiezen momenten zonder enige toetsing door een ander (derde).
2. Het bevorderen en nemen van initiatieven tot wetgeving die deze beschikbaarstelling mogelijk maakt.

3. Het (doen) geven van voorlichting over alle aspecten van het zelfgekozen levenseinde.
4. Het (doen) bevorderen van begrip voor mensen die kiezen voor het zelfgekozen levenseinde en het ontwikkelen van passende rituelen rondom de effectuering van het zelfgekozen levenseinde
5. Het bevorderen en doen uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek naar de praktijk van zelfstandige levensbeëindiging en de maatschappelijke wensen in deze.
6. Het bevorderen van verruiming van de wettelijke mogelijkheden c.q. doen uitvoeren van onderzoek naar juridische mogelijkheden daartoe en het ondersteunen dan wel aangaan van juridische procedures ter bevordering van de beschikbaarstelling van laatste wil middel(len).
7. Het financieel en praktisch ondersteunen van organisaties die dezelfde c.q. overeenkomstige doelstellingen nastreven.

Het Steunfonds Laatste Wil ziet het niet als haar missie het zelfgekozen levenseinde te bepleiten. Dit is een ieders eigen keuze, waarop het Steunfonds geen enkele invloed wil uitoefenen. Het Steunfonds streeft wel een samenleving na, waarin mensen die deze keuze maken, deze op een verantwoorde wijze kunnen effectueren.

Onze activiteiten

Om deze hoofddoelstellingen te realiseren voorziet het Steunfonds Laatste Wil de volgende activiteiten.

Voorzien in informatie

Er dient informatie beschikbaar te komen over alle aspecten die een rol spelen bij een zelfgekozen levenseinde, in eigen regie, met een legaal verkrijgbaar humaan laatstewilmiddel. Deze informatie zal onder nadere bestaan uit:

- Persoonlijke afwegingen en motieven die een rol spelen.
- Religieuze, politieke en maatschappelijke opvattingen t.a.v. het zelfgekozen levenseinde.
- Mogelijkheden om een zelfgekozen levenseinde in eigen regie op humane wijze te effectueren.
- Relevante wet- en regelgeving, jurisprudentie.

Deze informatie kan op tal van manieren worden aangeboden, onder andere via een website, brochures, boeken, voorlichtingsbijeenkomsten, gespreksgroepen en/of een helpdesk. Het doel van de informatie is de ontvanger in staat te stellen eigen opvattingen over het thema te ontwikkelen.

Maatschappelijke kaders verkennen

Het in eigen regie op humane wijze kunnen uitvoeren van een zelfgekozen levenseinde vraagt om maatschappelijke kaders die dit mogelijk maken. Die kaders zullen de komende jaren verder moeten worden verkend. Onderwerpen die daarbij aan de orde komen zijn onder meer onderzoek naar beschikbare laatstewilmiddelen en hun werking, het inzichtelijk maken van risico's van deze middelen en de beheersing van die risico's. Daarnaast zal aandacht uit moeten gaan naar het ontwikkelen van verantwoorde wijze van verkrijging van laatstewilmiddelen binnen bestaande wet- en regelgeving. Het bieden van juridisch advies en ondersteuning aan individuen en organisaties die acteren op dit terrein, zal ook tot de eventuele activiteiten gaan behoren.

Begripsvorming realiseren

Mensen die om persoonlijke redenen kiezen voor een zelfgekozen levenseinde, in eigen regie, treffen in hun omgeving begrip en onbegrip aan voor hun opvattingen. De mensen die een zelfgekozen levenseinde voorstaan dienen een stem krijgen. Hun opvattingen dienen uit te nodigen tot debat in het publieke domein. Het vergaren van kennis over relevante opvattingen en het organiseren van mogelijkheden om daarover met elkaar in gesprek te gaan, zal een belangrijke bijdrage moeten leveren aan verdere begripsvorming en het ontwikkelen van goed onderbouwde meningen.

Ook zal het debat moeten worden aangegaan met politieke partijen en maatschappelijke partners.

Onderzoek uitvoeren

Op tal van terreinen zal (wetenschappelijk) onderzoek moeten worden geëntameerd. Onderzoek naar betrokkenen en hun keuzemotieven zal inzicht moeten verschaffen in de aard en omvang van de groep mensen in de samenleving die een zelfgekozen levenseinde – in eigen regie – overweegt. Van de groep die dit daadwerkelijk effectueert is inzicht zinvol in alle aspecten die hen tot deze keuze hebben gebracht, de wijze waarop zij die hebben uitgevoerd, de gevolgen voor hun naasten en de wijze waarop zij hun naasten hebben betrokken.

Een ander terrein van onderzoek behelst de maatschappelijke consequenties van het bereikbaar maken van een eigen gekozen levenseinde in eigen regie. Welke gevolgen heeft het voor de inrichting van het leven, worden er andere keuzes gemaakt, zitten er mogelijke risico's aan, ontstaan er nieuwe rituelen.

De organisatie

Het Steunfonds Laatste Wil zal een eigen uitvoeringsorganisatie opzetten. Deze organisatie heeft twee hoofdtaken:

1. Het verwerven van fondsen door middel van gerichte acties. Deze richten zich op het verkrijgen van eenmalige of periodieke donaties, schenkingen en nalatenschappen.
2. Het (laten) uitvoeren van activiteiten die bijdragen aan de geformuleerde doelstelling. Zij zal dit doen in nauwe samenwerking met andere partijen.

De uitvoeringsorganisatie zal worden aangestuurd door een bestuur, bijgestaan door een door één of meer adviesraden en een Raad van Toezicht.

Er zal in de toekomst een samenwerking worden gezocht tussen het Steunfonds en de Coöperatie Laatste Wil, de Levenseindekliniek, Stichting De Einder, de NVVE en enkele wetenschappelijke onderzoeksgroepen. Het Steunfonds kan naar andere organisaties als (mede) financier optreden van activiteiten die daar worden uitgevoerd.

Het streven is de organisatie zo transparant en toetsbaar mogelijk in te richten en daarmee te voldoen aan de laatste maatschappelijke inzichten. Zodra dit mogelijk is zal een CBF-erkenning worden aangevraagd. Gezien het voorgaande zal het Steunfonds jaarlijks onderstaande vragen beantwoorden:

1. Welke missie heeft onze organisatie en hoe geeft deze richting aan de doelen die we stellen en de activiteiten die we uitvoeren?
2. Hoe werven we op een maatschappelijk geaccepteerde wijze de middelen voor onze organisatie?
3. Beschikken we over een plan dat aangeeft op welke wijze er binnen onze organisatie wordt gewerkt?

4. Hebben we zicht op de mate waarin de doelstellingen van onze organisatie worden bereikt ?
5. Voldoet de wijze waarop onze organisatie wordt bestuurd aan de algemeen geldende normen?
6. Doet onze organisatie jaarlijks verslag van de besteding van middelen en de realisatie van doelen?
7. Kunnen belanghebbenden hun mening over onze organisatie kenbaar maken en wordt hier iets mee gedaan?

Planning

2018

In 2018 is de basis gelegd voor het Steunfonds Laatste Wil. Statuten, Bestuur en Raad van Toezicht, beleidsplan en vrijwilligersorganisatie zijn opgezet.

2019

In de eerste helft 2019 wordt een uitvoeringsorganisatie opgezet om de fondsenwerving ter hand te nemen. Voor de zomer van 2019 zullen de eerste fondsenwervende activiteiten plaatsvinden. Andere activiteiten die worden voorzien zijn:

- Het bouwen van een website die zich richt op het voorzien in informatie met betrekking tot het zelfverkozen levenseinde in eigen regie.
- Het opbouwen van een portefeuille met vragen voor (wetenschappelijk)onderzoek.
- Het onderzoeken, voorbereiden en aangaan van samenwerkingsrelaties met organisaties die in het verlengde van de doelstellingen van het Steunfonds Laatste Wil werken.

Afhankelijk van de resultaten van de eerste fondsenwervende activiteiten kan in de tweede helft van 2019 verder worden uitgebouwd met de andere in dit beleidsplan vernoemde activiteiten.